

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia:

hans.nilsagard@regeringskansliet.se

DATUM 2025-05-09

DIARIENUMMER LM2024/019139

MOTTAGARENS DIARIENUMMER LI2024/02430

Yttrande över 2024 års skogspolitiska utrednings delbetänkande Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (SOU 2024:91)

Sammanfattning

- Lantmäteriet tillstyrker förslaget i den del som avser en ny ersättningsmodell.
- Förslaget innebär att Lantmäteriet behöver anpassa sina system. Anpassningarna bedöms rymmas inom befintliga medel.
- Om förslaget antas efter den 1 december 2025, måste datum för ikraftträdande senareläggas för att Lantmäteriet och mottagarna av Lantmäteriets geodata ska hinna att anpassa sina system.

Lantmäteriets ståndpunkter och skälen för dem redovisas i detalj nedan.
Rubriker och numrering motsvarar i huvudsak delbetänkandets disposition.

I Författningsförslag

I.2 Förslag till lag om ändring i miljöbalken (1998:808)

REDOVISNING I FASTIGHETSREGISTRET

Bestämmelse om marks användning som har meddelats enligt miljöbalken ska redovisas i fastighetsregistrets allmänna del (Förordning (2000:308) om fastighetsregister 27 § 3 punkten). Det innebär att bland annat beslut om biotopskyddsområden enligt miljöbalken (1998:808) 7 kap. 11 § ska redovisas i fastighetsregistret, vilket alltså sker idag. Lantmäteriet bedömer därför att en konsekvens av remissens förslag på förändrad lydelse av miljöbalken 7 kap. 11 §, är att skogsmarksskyddsområde blir en ny typ av biotopskyddsområde som ska redovisas i fastighetsregistrets allmänna del.

Lantmäteriet förutsätter att skogsmarksskyddsområden som datamängd kommer att likna de nuvarande biotopskyddsområden som Skogsstyrelsen redan beslutar om och aviserar till Lantmäteriet.

För att kunna ta emot, registrera, ajourhålla, lagra och tillhandahålla information om skogsmarksskyddsområden i fastighetsregistret, behöver Lantmäteriet göra anpassningar av sina system. Lantmäteriet bedömer att sådana anpassningar är av mindre omfattning och ryms inom befintliga medel.

Lantmäteriet anser att det inte tydligt framgår av remissen hur många beslut om skogsmarksskyddsområden som förväntas fattas om förslaget går igenom. Förutsatt att det rör sig om maximalt några hundra beslut om året, bedömer Lantmäteriet att det har obetydlig påverkan på myndighetens inströmning av registreringsärenden för markreglerande bestämmelser.

NAMNSÄTTNING AV DEN NYA SKYDDSFORMEN

Utredningens förslag om ändring i miljöbalken (1998:808) 7 kap. 11 § där den nya skyddsformen benämns biotopskyddsområden av särskilt slag alternativt skogsmarksskyddsområde, kan få betydelse vid fastighetstaxeringen. Det är viktigt att den nya skyddsformen formellt är en form av biotopskyddsområde, annars blir det nödvändigt att ändra indelningen av ägoslag i fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

I fastighetstaxeringslagen har det specificerats att naturreservat och biotopskyddsområden tillhör ”produktiv skogsmark med avverkningsrestriktioner”. Indelningen av produktiv skogsmark med eller utan avverkningsrestriktioner har betydelse för vilken volym per hektar som förtrycks som förslag på deklarationsblanketten. Volymen hämtas numera från ”Skogliga grunddata” som tas fram av Skogsstyrelsen och Sveriges Lantbruksuniversitet. Lantmäteriet deltar i denna process, med förberedelsearbetet inför provvärdering och taxering, på uppdrag av Skatteverket. Skulle skogsmarksskyddsområde inte ses som en form av biotopskyddsområde skulle även skogsmarksskyddsområde behöva läggas till i uppräknningen av de skyddsformer som tillhör ”produktiv skogsmark med avverkningsrestriktioner”.

Om den gängse beteckningen, som används i folkmun, blir skogsmarksskyddsområde, behöver troligen fastighetstaxeringslagen 2 kap. 4 § ändå justeras på sikt, för att det skall bli tydligt för berörda skogsägare hur ett sådant område ska deklarerars.

14 Ersättningsmodell

Idag är det många gånger osäkert om en fastighetsägare har rätt till ersättning vid ett förbud att avverka skog, eller liknande inskränkningar. Detta medför att det uppstår en osäkerhet kring värdet på skogsfastigheter när det är osäkert om sedvanligt skogsbruk kommer att tillåtas inom hela eller delar av fastigheten. Den största nackdelen med denna osäkerhet är enligt Lantmäteriets bedömning den hämmande effekt som den kan antas ha

på fastighetsmarknaden. Osäkerheten är också till nackdel för Lantmäteriets förrättningsverksamhet. Lantmäteriet värderar fastigheter för att kunna bestämma ersättningar, bland annat när mark förs från en fastighet till en annan, när fastigheter delas eller när rättigheter upplåts. Då värdet på en skogsfastighet är osäkert, är det svårt att bestämma ersättningens storlek. Detta innebär att en fastighetsägare riskerar att få för låg ersättning eller att en fastighetsägare eller det allmänna tvingas betala för hög ersättning.

Lantmäteriet utför också så kallade graderingsvärderingar, då fastigheterna värderas med avseende på den långsiktiga avkastningsförmågan. Graderingsvärdering sker i samband med bland annat klyvningar och omarrondering och ligger till grund för marktilldelningen. Osäkerhet vid en graderingsvärdering kan leda till att en fastighetsägare tilldelas mindre mark än denne har rätt till. Graderingsvärdering sker också vid bedömningen av om ett markintrång är tillräckligt litet för att vara tillåtet. Osäkerhet vid en graderingsvärdering kan både leda till att en fastighetsägare tvingas tåla ett intrång som egentligen inte är tillåtet och till att ett intrång, som visserligen är angeläget och som rätteligen skulle tillåtas, inte medges.

Lantmäteriet bedömer att utredningens förslag, att en fastighetsägare ska kunna begära att det bildas ett skogsmarksskyddsområde och därmed ha rätt till ersättning då sedvanligt skogsbruk avsevärt försvåras, kommer att undanröja mycket av denna osäkerhet. Lantmäteriet ser därför positivt på detta förslag.

15 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Ikraftträdande

Lantmäteriet noterar att tiden till remissens förslag på datum för ikraftträdande är tämligen knapp. Lantmäteriet bedömer dock att de systemanpassningar myndigheten behöver göra för att kunna ta emot, registrera, ajourhålla, lagra och tillhandahålla skogsmarksskyddsområden, är möjliga att genomföra innan den 1 april 2026.

Eftersom utredningens förslag innebär en förändring av Lantmäteriets tillhandahållande av markreglerande bestämmelser behöver omvärldens system som konsumerar denna information också anpassas. För att ge en rimlig tid till denna bör tiden mellan beslut och genomförande, enligt Lantmäteriets bedömning, vara minst fyra månader.

Beslutande

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av vikarierande generaldirektören Nils Svartz.

I den slutliga handläggningen har också ställföreträdande generaldirektören Anders Lundquist, verksamhetsområdescheferna Arwid Dahlberg, Marika Ström och Thomas Öberg, enhetscheferna Magnus Forsberg, Catharina Hökby och Sofia Stjernlöf, produktchefen Niclas Parneborg, fastighetsekonomen Anders Bogghed, lantmätaren Thomas Holm, teamledaren Sara Milde, produktutvecklaren Susanna Ohrzén och seniore förrättningslantmätaren Samuel Norrlin (den sistnämnde föredragande) medverkat.

För Lantmäteriet

Nils Svartz